

Гаetano ДОНЦЕТП

ЛЮЧІЯ З ЛАММЕРМУРА

Опера на 3 дії

Лібрето Салватора Каммарано

З італійської переклав Микола Лукаш

ДІЙОВІ ОСОБИ

Лорд ГЕНРІ (ЕНРІКО) ЕШТОН (баритон)

ЛЮЧІЯ, його сестра (сопрано)

Сер ЕДГАР РАВЕНСВУД (тенор)

Лорд АРТУР БАКЛО (тенор)

РАЙМОНД, вихователь і духівник Лючії (бас) АЛІСА, подруга Лючії
(меццо-сопрано)

НОРМАН, керівник замкової варти (тенор)

Дами й кавалери, приборчники Ештона, мешканці Ламмермура, пажі,
зброєносці, челядь.

Діється в Шотландії в кінці XVI ст.

ДІЯ ПЕРША

Парк біля замку Равенсвуд

СЦЕНА ПЕРША

Норман і хор мешканців замку

(в мисливському вбранні)

Обійдіть (обійдім) прибережні долини,

Обшукайте (обшукаймо) і замку руїни:

Проясниться страшна таємниця,
Що нам душу гнітить, як той жах,
Спалахне осяйна блискавиця
Серед чорних загрозливих хмар...
Проясниться страшна таємниця,
І від нас тут ніщо не втаїться,
Правду всю буде знати володар.

(Хор поспішно виходить)

СЦЕНА ДРУГА

Генрі, Раймонд, Норман.

Генрі проходить, похмурий.

Коротка пауза.

Норман

(підходить шанобливо до Генрі)

Ти все сумуєш...

Генрі

Бо є причина... Сам знаєш,
Що погасає зірка моєї долі...
А той Едгар, той ворог смертельний
Нашого роду, із своєї вежі
Гордо знов голову підводить й сміється!
У цій біді порятувати може

Мене одна лише рука... Лючія
Сама відштовхує цю руку... Ах,
Це не сестра, а смерть моя!

Раймонд

(намагається заспокоїти його)

Печальна діва Одне тільки знає - ридати:

Померла ж мати!

Вона про шлюбне ложе

Думать не може...

Треба розуміти,

Що Лючії тепер не до кохання.

Норман

Може, і так... Але вона кохає.

Генрі

Що ти кажеш?

Раймонд

О, Боже!

Норман

То знайте ж:

Якось ішла вона

В зеленій діброві сумна

Там, де лежить похована мати...

Де взявся дикий тур, прямо біжить на неї...

Раптом в повітрі пролунав чийсь влучний постріл

І мертвий звір пада на землю.

Генрі

А хто ж його убив?

Норман

Я вже запитав, та вона не каже.

Генрі

Лючія любить...

Норман

Його!

Генрі

З ним зустрічається?

Норман

Щоранку.

Генрі

А де?

Норман

У тій діброві

Генрі

Прокляття!

Хто він, ти так і не дізнався?

Норман

У мене є підозра.

Генрі

Кажі!

Норман

Мабуть, твій ворог, твій ненависник.

Раймонд

Невже! - Ах!

Генрі

Це неможливо! Едгар?

Норман

Ти здогадався.

Генрі

Влив ти єдиним словом

В серце мені отрути!

В душі моїй на ворога

Гнів закипає лютий!

Стає волосся диба,

Холоне в жилах кров...

Вкрила мене сестра моя

Неславою, ганьбою!

Згинь ти з своєю згубною

І підлою любов'ю!

Ох, якби грім убив тебе,

Легше б на серці було!

Норман

Жорстоким я був до тебе,

Прошу, пробач мені!

Раймонд

О, всеблагес небо,

Молю, спаси її!

Рятуй, рятуй її!

СЦЕНА ТРЕТЯ

Хор мисливців, ті, що й були.

Хор

Всі думки твої справдилися.

Норман

Чуєш ти?

Генрі

Кажіть!

Хор

О, пане!

Од блукання ми стомились

І лягли серед поляни;

Раптом бачимо - із гаю,

Відти, з боку замковища,

Вершник риссю вилітає

І до нас під'їжджає все ближче,

Тільки встигли роздивиться,

Що то лицар блідолиций,

Тут відразу невідомий

Скривсь од нас в густий чагар,

Та один ловець знайомий

Нам назвав його імення.

Генрі

Як звати?

Хор

Едгар!

Генрі

Правда... О, помста! У серці гнів палає,

Лютий я, мов дикий звір!

Раймонд

Ні, не вір цьому, не вір!

Ти подумай... Якщо... Слухай!

Генрі

Не хочу знать!

Не проси і не благай ти,

Не прощу я віроломства;

В мене в серці - тільки помста,

І не знає воно жалю.

Ви ж, безчесні, так і знайте –

Б'є година вам остання:

Той палкий вогонь кохання

Вашою кров'ю я заллю!

Раймонд

О, тяжке випробування

Впало знов на цю сім'ю!

Хор

Не втече він до світання,

Угамуйте вашу лютть!

Генрі

Замовкніть! Замовкніть!
Не просіть і не благайте,
Не прощу я віроломства;
В мене в серці - тільки помста,
І не знає воно жалю.
Ви ж, безчесні, так і знайте –
Б'є година вам остання:
Той палкий вогонь кохання
Вашою кров'ю я заллю!
Цю образу, цю зневагу
Може змити тільки кров,
Ворожа кров!

Раймонд

Знов нещастя, лихо знов!

Хор

Час розплати вже прийшов!

(Всі виходять).

СЦЕНА ЧЕТВЕРТА

Парк. Руїни фонтану в готичному стилі понад річкою.

*Смеркає. Лючія в супроводі Аліси йде з боку замку; обидві дуже схвильовані.
Лючія оглядається, ніби когось шукає.*

Лючія

Його нема...

Аліса

Лючіє, будь обережна!
Тут зустрічатись... Що, як вас брат застане?
Жде вас біда.

Лючія

І правда!
Хай зна Едгар, що небезпека
Чекає тут на нього.

Аліса

Чого в той бік ти дивишся
Тривожним зором?

Лючія

... Ти, певне, знаєш: Ах!
Страшно, як я на неї гляну:
Граф Равенсвуд, ревнивий і палкий, як вогонь,
Свою дружину отут зарізав.
Нещасна жінка впала у річку
І в хвилях знайшла могилу.
Мені з'являвся привид...

Аліса

Як страшно!

Лючія

Послухай.
Нічка стояла темная,
Все навкруги мовчало.

Срібне проміння місячне
На хвилях річки грало.
Раптом квиління жалібне
Почула я відтіль,
І привид, тінь замучена,
Бачу, встає там із хвиль.
Губи її ворущаться,
Мов що сказати хотіла,
І ще рукою білою
До себе наче манила.
А потім тінь розвіялась,
Немов туман пішов,
Та стала річка срібная
Червона, ніби кров...

Аліса

Серденько чує,
Що лихо віщує,
Горе й біду
Видіння жахливе...
Лючіє, Лючіє!

Забудь ти це кохання нещасливе!

Лючія

Це кохання в дні страждання –
Єдина втіха мені в журбі...
О, як відродно слухати

Про те чуття безмірне,
Про те кохання щире й вірне,
Палкі його слова!
Тоді, мов заворожена,
Я горе забуваю,
В світлім блаженстві раю
У грудях аж серце мре.

Аліса

Сльози журби й відчаю
В майбутнім ждуть тебе...
Ой, Лючіє, схаменися!

Лючія

О, як відродно слухати...

„.....

Душа моя співа!

Аліса

Вже він іде...
Там я повартую, щоб Генрі не застав.
(Повертається до замку)

СЦЕНА П'ЯТА

Лючія, Едгар

Едгар

Лючіє, пробач, що я в таку годину

Потривожив тебе.

Але причина дуже важлива.

Перш, ніж над світом сонце устане,

Від батьківщини буду я далеко.

Лючія

Що чую?

Едгар

У Францію союзну я попливу,

Там захищати буду

Шотландську нашу справу.

Лючія

А я, нещасна, залишусь тут сама?

Едгар

Перш, ніж поїду, стрінуся з Генрі.

Хочу з ним помиритись, дам йому руку,

А щоб той мир скріпити –

Руки твоєї попрошу.

Лючія

Це правда. О, ні.

Не слід відкривати нікому таємного кохання!

Едгар

Все ясно!

Мого роду заклятий лиходій

Не вдовольнився із моїх лютих бід.

Вбив мого батька, заволодів маєтком, -

Все мало!

Чого ж іще мій лютий ворог жадає?

Певне, згуби моєї, моєї крові!

Все в нім злоба...

Лючія

Ні, ні!

Едгар

І зависть...

Лючія

Хай твій гнів палкий погасне!

Едгар

В мене в серці кипить ненависть.

Слухай!

Лючія

Едгаре!

Едгар

Слухай, нещасна!

В тій долині, на могилі,

Де лежить мій батько вбитий

Віроломній твоїй родині

Присягнув я вічно мстити.

Лючія

Ах!

Едгар

А коли я тебе зустрів,

То забув про помсту й гнів:

Та присягу ту жахливу

Можу я згадати знов!

Лючія

О, вгамуйся, ти, мій любий,

Не гнівися, тебе благаю,

І не клич на себе згуби,

Бо загину я з відчаю!

О, забудь всі лихі поривання,

В серці май одне кохання!

Найчистіше, найсвятіше

Почуття у нас - любов!

В серці май одну любов!

Едгар

(раптово прийнявши рішення)

Без омани, без облуди

Клятву вірності складемо!

Небо хай нам храмом буде,

Серце буде віттарем!

Будьмо вічно жоною і мужем,

О, кохана! *(Надягає обручку їй на палець)*

Лючія

(даючи свій перстень Едгарові)

Мій любий друже!

Лючія, Едгар

Незабутня ця хвилинка
І свята для нас обох...
Я (ти) навіки твоя (моя) дружина,
Нашу клятву почує сам Бог!

Едгар

Я вже їду; прощай, мій раю!

Лючія

Ти вже їдеш, о, мій покою!
Серце рветься за тобою!

Едгар

Я тобі своє лишаю,
Серце я тобі лишаю.

Лючія

О, Едгаре! О, Едгаре!

Едгар

Розлучитись треба нам!

Лючія

Ти ж пришли мені листочок
Хоч один-одним рядочок,
Щоб не втратило надії
Серце змучене, слабе...

Едгар

Де не буду я, Лючіє,
Не забуду я тебе!

Лючія, Едгар

На крилах вітру хай летять
До тебе мої зітхання,
І хвилі в морі хай шумлять
Все про моє кохання.
Подумай, як страждаю я,
В журбі не сплю ночей,
І по мені одну сльозу
Зрони з ясних очей...

Лючія

Едгаре!
Ти пиши мені, коханий,
Жду від тебе я вістей!

Едгар

Я їду...

Лючія

Прощай, прощай!

Едгар

Дала ти клятву, не забувай!

Лючія

Едгаре!

Едгар

Прощай, прощай!

ДІЯ ДРУГА

Покої в замку лорда Ештона

СЦЕНА ПЕРША

Генрі, Норман

Норман

Лючія до тебе зараз прийде.

Генрі

(він сидить за столиком)

Я жду з нетерпінням.

Уже зібрались на весілля у нашім замку

Шанованії гості

І вся моя родина.

Артур невдовзі приїде...

Боюся, відмовляться знов буде Лючія...

(Встає схвильовано)

Норман

Ти не бійсь!

Її спокусник десь за морем,

Листи ми всі перехопили

Та ще й пустили чутку,

Що вже Едгар кохає іншу...

Це все у неї в серці

Погасить шалену пристрасть.

Генрі

Йде вже Лючія...

Де той твій лист фальшивий?

Дай сюди!

Іди на Едінбурзький шлях

Стрічати жениха, Артура.

Нехай віватами його вітають люди!

(Норман виходить)

СЦЕНА ДРУГА

Генрі, Лючія

Генрі

Ходи сюди, Лючіє!

(Лючія надходить, пильно дивиться на брата)

Я сподівався, що будеш ти весела

В цей пишний день, коли вогні для тебе

Засвітить Гіменей...

А ти все сумуєш.

Лючія

Бачиш сам, як я сумую,

Як я в'яну, щодень марнію;

А сказати все не смію,

Що терплю я муку гіркую...

О, мій брате, побійся хоч Бога,

Тяжко кривдиш ти мене!

Генрі

Що гнівився я на тебе,

То була на те причина...
Ти ж сестра моя єдина,
Що було, нехай мине,
Тільки забудь ти, викинь із серця
Те кохання навісне!
За Артура...

Лючія

Ні, ніколи!

Генрі

Що?!

Лючія

Я Едгару клятву вже дала.

Генрі

(гнівно)

Як ти сміла?

Лючія

О, брате!

Генрі

(м'якше)

Годі!

На, читай, і ти побачиш,

За яким зрадливцем плачеш.

На! *(Дає їй подробленого листа)*

Лючія

(тремтячи, прочитує листа)

Ах! На очі впала мла!

Генрі

Заспокойся!

Лючія

Я нещасна!

В серці - блискавки стріла!

Я милого ждала, в розлуці страждала,

Надією тільки одною жила...

Та вбила надію ця звістка лиха

Невірний, зрадливий вже іншу коха!

Генрі

Любила ти сліпо врага-супостата,

Родини цуралась, не слухала брата,

Та Бог милостивий не хоче гріха -

Те серце невірне вже іншу коха!

(Здалеку вже чути урочисту музику, радісні вигуки)

Лючія

Ой, що це?

Генрі

Врочиста музика, чуєш, заграла?

Лючія

Іде жених мій.

Від жаху кров у жилах вся холоне...

Генрі

Готуйся до весілля!

Лючія

Могила, могила - одно спасіння.

Зір імла окрила.

Генрі

Б'є вирішальна година!

Слухай:

Вільям помер, і скоро вже

На троні сяде Марія;

Мені рятунку вже нема,

Пропала всяка надія.

Лючія

О, нещастя!

Генрі

У цій біді нас захистить

Один Артур лише може...

Лючія

І я... і я...

Генрі

Мене врятуєш.

Лючія

О, Боже!

Генрі

Йди за Артура!

Лючія

Клялась я Едгару...

Генрі

Це наш рятунок!

Лючія

Ах!

Генрі

Ти мушиш!

Лючія

О, ні! О, ні!

Генрі

Якщо станеш проти мене
Ти в тяжку, грізну годину,
То безславно я загину,
Голова моя впаде!
Все життя тебе страшенні
Будуть мучити кошмари,
Від кривавої примари
Не сховаєшся ти ніде!

Лючія

Ох, як тяжко, Боже милий,
Бачиш ти мої страждання,
А ще більше безталання,
Що мене в майбутнім жде...
Я вже жити не маю сили,
Серце рветься із розпуки,
Ніж такі терпіти муки –

Краще смерть нехай прийде!

Генрі

Тебе жде шлюбне ложе.

Лючія

Ах, могила...

Генрі

Мене врятуєш!

Лючія

Зір окрила тьма...

Генрі

Якщо станеш проти мене –

Не сховатись тобі ніде!

Лючія

Ох, як тяжко, Боже милий, -

Краще смерть нехай прийде!

СЦЕНА ТРЕТЯ

Лючія, Раймонд

Лючія

(схвильовано)

Ну, що?

Раймонд

Твої надії всі вже розвіялись, як дим.

Я вірив твоїм підозрам,

Що всі листи, які до Едгара в Францію ти посилала,

Твій брат перехопив, їх Едгар не одержав.

Твій лист останній послав я сам

Від усіх таємно,

Гінцем надійним...

Даремно!

Він не озвався.

Що це значить?

Едгар давно тебе забув.

Лючія

Що ж маю діять?

Раймонд

Покоритися долі.

Лючія

А як же клятва?

Раймонд

Вона не дійсна!

Обітниці подружні,

Поки пастир не дасть їм благословення,

І Богу, й людям не важливі.

Лючія

Цей доказ переконує розум,

Та серце мов глухе,

Не зна вагання...

Раймонд

Будь же розумна!

Лючія

О, нещасливе кохання!

Раймонд

Ах! Покорися, дитя нещасне,
Що із туги безнадійної?
Ти забудь страждання власне
Ради матері покійної!
Мусиш брата врятувати,
Ти послухайся мене,
Бо тебе скорботна мати
З домовини прокляне!

Лючія

Страшно, страшно!

Раймонд

Ні, ти слухай!

Лючія

Ах, ах! Страшно, страшно

Раймонд

Щоб брата врятувати!

Лючія

Ах, ах, буде! Я вже згодна...
Брата визволю з напасті.

Раймонд

О, ти добра, ти благородна,
Принесла ти всім нам щастя!

Ах! Це щастя!

Ти власним серцем жертвуєш

Для блага свого роду,

За це ти нагороду

Матимеш в небесах,

І як тебе жорстокії

Не пожаліють люди, -

Всевишній не забуде

Тебе в твоїх сльозах.

Лючія

Не знаю я, що діяти,

Порадь мені, благаю,

На душу налягає

Безумний, дикий жах!

Раймонд

Дитя моє, мужайся!

Нам щастя усміхнеться!

Лючія

О, що мені робить?

Раймонд

Ти власним серцем жертвуєш

Для блага свого роду,

За це ти нагороду

Матимеш в небесах.

Лючія

О, Боже!
Невже це так? Зрадливий!)
Все дарма... Я згодна. Ах!

СЦЕНА ЧЕТВЕРТА

Зал, прикрашений для прийому Артура.

Хор

Ми всі тебе вітаємо
І славимо піснями,
Мов дня нового сяєво,
Світиш ти перед нами!
Дружба іде за тобою,
Дружба свята з любов'ю!
Ти знайдеш в цій господі
Дружбу святу й любов;
Настав кінець негоді,
Сонце засяє знов!

Артур

Не довго крилась в темряві
Зоря твоєї слави;
Світлим ми вдвох тепер її,
Блискучу та яскраву.
Як друг і як прихильник
До тебе я прийшов,
Я твій довічний спільник,

Твій щит і твій покров!

Хор

Твій щит і твій покров!

Артур

А де ж Лючія?

Генрі

Іде уже зараз сюди.

Вона скорботна і журлива,

Все у жалобі...

Немає дива:

Таїть печаль німую,

По матері сумує.

Артур

Я знаю,

Так, так, я знаю.

Генрі

Лючія все сумує, бо мати померла.

Артур

Що я спитаю... Правда,

Що той Едгар, твій ворог,

Насміливсь на Лючію

Сягнуть зухвалим зором?

Кажуть люди...

Генрі

Це правда, він мав надію,

Та...

Артур

Ах!

Хор

Іде сюди Лючія

Генрі

(до Артура)

У нас же мати вмерла...

СЦЕНА П'ЯТА

Лючія, Аліса, Раймонд та інші.

Генрі

(представляючи сестрі Артура)

Твій наречений

(Лючія подається назад)

Шалена! Спам'ятайся!

(тихо до Лючії)

Лючія

Милий Боже!

Артур

Прийми, Лючіє, любов мою,

Вона в біді допоможе.

*(Генрі підходить до столу, на
якому лежить шлюбний контракт)*

Генрі

Безумна...

Перейдем до обряду!

Іди!

Артур

(підписує контракт)

Який я радий!

Лючія

(Раймонд і Аліса ведуть її)

Я йду на люту муку...

Нещасна я.

Раймонд

Дай, Боже, сили жертві!

Генрі

Це, підпиши. Ну-бо! Ну-бо!

Лючія

Мені це вирок смертний!

Генрі

Звершилось!

Лючія

У серці лід і жар...

Рятуйте!

(У знемозі хилиться до Раймонда)

(Шум і галас за дверима в глибині)

Артур, Генрі, Раймонд, Хор

Що за шум? Хто сміє?

(Двері відкриваються)

СЦЕНА ШОСТА

З'являється Едгар.

Едгар

Едгар!

Лючія

Едгар!

Це грому вдар!

(зомліває)

Хор

Едгар!

Грому вдар!

Едгар

Що мене в цю мить спиняє,

Що гамує силу гніву?

Ах, як тяжко вона страждає,

Та, що серце в ній зрадливе!

Віроломства бідна жертва

Ні жива лежить, ні мертва...

Я без тебе жить не можу,

Ти єдина моя любов!

Генрі

Що мене в цю мить гамує,

Що спиняє руку мстиву?

Це ж сестра моя так горює,
Так страждає, нещаслива!
Ворожнечі бідна жертва
Ні жива лежить, ні мертва...
Я простить собі не можу,
Що я скривдив рідну кров!

Лючія

(отямившись, до Аліси)

Сподівалась я померти,
Щоб не жити у відчаю...
Смерте, де ти? Смерте, де ти?
Хочу вмерти, й не вмираю...
Я терпіть не маю сили,
Білий світ мені не милий,
Хочу плакати й не можу –
Стигнуть сльози,
Стигне з жаху в серці кров!

Раймонд

Бідна з горя помирає.

Артур

Ах, за віщо їй ця кара?

Аліса

Жаль безмірний серце крає,
Сонце вкрила чорна хмара...
Ворожнечі бідна жертва

Ні жива лежить, ні мертва,
Мов зів'яла квітка гожа, -
Чи вона цвістиме знов?

Артур, Генрі *(разом)*

Геть ізвідси, супостате,
Бо проллється кров твоя!

Хор

Геть ізвідси, супостате!

Едгар

(вихоплює меча з піхов)

Я готов до бою стати,
Та не сам загину я!

Раймонд

(розбороняє ворогів)

Треба Бога шанувати
І святе Його ім'я!
Не зчиняйте тут побою,
Вам велю сховати зброю.
Мир і згода! Пригадайте,
Як Спаситель людей навча:
Хто меча на інших зніме,
Сам загине од меча!
Згода! Згода!

Генрі

(підходячи до Едгара)

Ти, лукавий,
Чого шукаєш в цьому домі?

Едгар

(з гідністю)

Тільки правду. Маю право!

Генрі

Маєш право?!

Едгар

Так, Лючія

Присягла на шлюб мені.

Раймонд

(стає між ними; до Едгара)

Ах! Ти забудь безумну мрію,

Чоловік у неї є.

Едгар

Чоловік?!

Раймонд

(показує йому шлюбний контракт)

Глянь!

Едгар

(прочитавши, дивиться на Лючію)

Справді... Чом тремтиш ти? Твій це підпис?

Чому ж мовчиш ти?

Твій підпис? Кажи!

Лючія

Мій...

Едгар

(стримуючи гнів, віддає їй перстень)

Твій дар лицемірний - візьми його!

Лючія

Ах!

Едгар

Мій верни!

Лючія

Послухай...

Едгар

Невірна!

Лючія

Едгаре!

Едгар

Підла зрада убила любов...

(Розлючено кидає перстень додола і топче його)

Проклинаю ту годину,

Що зустрів я тебе, невірну!

О, кодло кляте, зловороже,

Нащо я тебе любив!

О, покарай, могутній Боже,

Погуби їх...

Хор

Безумний гнів!

Генрі

Вийди!

Раймонд

З миром!

Генрі

Вийди!

Генрі, Раймонд, Аліса (*разом*)

Геть ізвідси, тікай від погуби.

Норман і хор

Чи тобі і життя вже не любе?

Як не підеш, то знай,

Що додолу

Голова навісна упаде!

Едгар

Ну, убийте мене, розтерзайте,

Та весілля скоріше справляйте!

Зап'єте його кров'ю моєю, -

Я вже бачу, вона цього жде!

Генрі

Вийди! Геть!

Хор

Геть!

Лючія

О, спаси його, Боже,

Й помилуй,
Воскреси мою душу зболілу...
Тільки ти у біді нам поможеш,
Більш не бачу рятунку ніде.

Генрі

Тікай же, геть!
Не забуду образи ніколи,
Тільки смерть всі рахунки зведе!

Артур і хор (*разом*)

Тільки смерть всі рахунки зведе!

Едгар

Через труп мій вона переступить,
До вінця веселіше піде!

Лючія

Спаси його, праведний Боже,
А до мене вже смерть хай прийде!

Аліса

О, нещасний, тікай від погуби,
Чи тобі і життя вже не любе!
Бог всевишній тобі допоможе,
Порятуює життя молоде!

Раймонд

О, нещасний, геть ізвідси!
Бог всевишній тобі допоможе,
Порятуює життя молоде!

Аліса

Ти забудеш і муки, й страждання!

Світла радість до тебе прийде!

ДІЯ ТРЕТЯ

СЦЕНА ПЕРША

*Едгар сидить біля столу, поринувши
в скорботну задуму.*

Едгар

Ця ніч така жахлива, як і судьба моя...

(Грім, блискавка)

Вдар, громе, дужче,

Блискай страшніше, блискавко,

Страшніше! Грізніше!

Хай світ весь западеться,

Хай все загине!

То... Чи причулось?

Ні, і справді їде хтось на коні.

Спинився...

Крізь бурю і негоду

Хто це сюди прибився

До мене у господу?

СЦЕНА ДРУГА

Генрі, Едгар

Генрі

Ось хто!

Едгар

О, зухвалий! Ештон?

Генрі

Я!

Едгар

Та як посмів ти,
До моєї прийти господи?

Генрі

Буду мстити тобі за кривду.

Едгар

За кривду?

Генрі

А до мене ж ти приходив?

Едгар

Ще недавно в цій домівці
Ти вчинив свій підлий злочин, -

І посмів сюди, убивця,
Знов прийти у пільмі ночі?

Знай, у мурах цих витає

Тінь убитого отця

І до помсти закликає,

Вимагає тобі кінця!

Генрі

Повінчалась вже з Артуром

І пішла із ним Лючія...

Едгар

Ах, за віщо ці тортури!

Милий Боже! О, я шалію!

Генрі

Вже в покої.

Едгар

Ну й що? Кажи!

Генрі

Послухай.

В замку там музика грає

І пісні дзвенять весільні,

Та у серці я вчуваю

Тільки помсти клич всесильний!

Тих пісень мені не треба,

Я сюди направив путь.

Люто б'ють громи із неба,

Та в мені ще дужча лють!

Едгар

Чого ж ти хочеш?

Генрі

Скажу тобі!

За кривди давні й нові
Ця шпага, несхибна месниця,
Прагне твоєї крові,
За кривди давні й нові.
Знай, не пожалію зроду
Ворога мого роду!

Едгар

Я ще над тілом свого отця
Поклявсь тебе згубити.

Генрі

Ти?

Едгар

Я.

Генрі

Ти?

Едгар

Коли?

Генрі

Ми завтра стрінемося,
Як день почне зоріти.

Едгар

Де?

Генрі

Там, де покояться
Предки твої.

Едгар

Прийду!

Генрі

Там поруч з ними ляжеш ти.

Едгар

Там я тебе вкладаю.

Генрі

Як день настане.

Едгар

У час світання.

Едгар, Генрі (*разом*)

О, сонце святе, зійди завтра рано,

Устань понад світом зловісно, багряно,

Нехай та заграва осяє криваво

Двобій наш смертельний, пекельний двобій!

О, сонце святе, зійди над землею,

Осяй наш смертельний, пекельний двобій!

Едгар

Поклявся тебе я убити.

Генрі

Ти згинеш від мого меча.

Едгар

На кладовищі я жду.

Генрі

Я вранці прийду.

Едгар, Генрі (*разом*)

З могили устануть примари жахливі,

Скріплюючи душу у правому гніві...

Страшніший від бурі

Мій запал похмурий,

Грізніший від грому мій запал сліпий!

О, сонце святее,

Зійди над землею,

Осяй наш смертельний, пекельний двобій!

СЦЕНА ТРЕТЯ

Весільні гості.

Хор

Хай гучно й весело

Спів наш лунає

По всій Шотландії,

З краю до краю!

Хай начувається

Ворог наш клятий,

Бо наша доля

Ще не вмира,

Ще яскравіше

Буде сіяти

Нашому дому

Щастя зоря!

Хай начувається
Ворог наш клятий,
Бо наша доля
Ще не вмира!

СЦЕНА ЧЕТВЕРТА

Раймонд, Норман та інші.

Раймонд

О, припиніть веселі співи!

Хор

На тобі лиця нема!

Раймонд

Годі, годі...

Хор

Що там сталося?

Раймонд

Це щось жахливе!

Хор

Страх нам серце обійма...

Раймонд

Як пішли вже до покою
Молодий із молодю,
Звідти вчувся крик тривоги,
Передсмертний болючий стогін...
Я туди побіг скоріше –

О, недоля несказанна!
Там Артур лежить, не дише,
В грудях зяє глибока рана,
А в Лючії у правиці
Ніж кривавий - страх дивиться!
Диким зором мене стрічає,
"Де мій муж, скажи?" - питає,
А на личку на блідому
Грає усмішка чудна...
О, нещасна! Річ відома:
Збожеволіла вона!

Хор

О, це жахлива,
Страшна подія!
Серце у грудях
З ляку німіє...
Цей чорний злочин
Хай приховає
Темної ночі
Густий покров.

Раймонд, хор

Може, нас небо
Не покарає
За неповинно
Пролиту кров!

Раймонд

У Лючії - страх дивиться,
Ніж в руках, як блискавиця!

Хор

Ніж в руках, як блискавиця!
О, жах!

Раймонд

Ось вона!

СЦЕНА П'ЯТА

Лючія, Аліса та інші.

Лючія з розпущеним волоссям.

Хор

О, милий Боже!
Наче з хреста ізнята!

Лючія

Я вчула знову
Його любов мову...
Серце зболіле
Ізнов горить жагою!
Едгаре, я знов з тобою,
Едгаре, ах, ти мій коханий,
Знов я з тобою!
Нас не розлучать злії люди,
Ці злії люди!

Як страшно!

Тисне холодом груди...

Я вся здригаюсь, не можу йти...

Тут, біля річки,

Ти сядь зі мною рядом,

Так, тут, біля річки,

Поруч зі мною!

Біда! Хоче жахливе привиддя

Нас розлучити...

Дивись, дивись, Едгаре!

Ах, знов той привид, знов той привид нас розлучає...

До вівтаря, Едгаре,

Тікай зі мною!

Квіти навколо...

Чуєш, небесні звуки

Десь там лунають?

Ах, це ж весільні музики!

Ах, ах! Весільні музики!

Ходімо, ходім вінчатися!

О, я щаслива!

Едгаре, Едгаре!

О, я щаслива!

Про це сказати словами *(двічі)*

Ні, неможливо!

Свічки палають,

Дим із кадила в'ється,
В'ється, пашистий...
Онде священик...
Дай, коханий, руку!
О, день врочистий! О, радість!
Буду я, милий, вічно з тобою!
Ти Богом даний,
Мені ти даний судьбою!
Буду з тобою, милий,
Так, жити з тобою
Завжди у згоді й ласці,
Удвох, удвох!
О, мій коханий,
Ти радощі і щастя
Мені в житті даси!

Норман, Раймонд *(разом)*

Господи, дай їй сили,
У горі, у горі її спаси!

Хор

Спаси її, спаси!

Раймонд

Надходить Генрі...

СЦЕНА ШОСТА

Генрі, Норман та інші.

Генрі

(вбігає)

Скажіть мені:

Правда? Невже це правда?

Раймонд

Правда, мій пане!

Генрі

Злочиннице!

Ти будеш життю не рада.

Хор

Замовкни.

Раймонд

Невже ти не бачиш,

Що з нею сталося?

Лючія

Це правда...

Генрі

О, ти страшна...

Лючія

Це правда.

Генрі

О, Боже!

Лючія

О, нещасна я!

Раймонд

Ти ж бачиш - божевільна...

На розум нещасної

Упала тьма могильна!

Лючія

О, не дивись так грізно,

Вже каятись нам пізно,

Каятись нам пізно...

Стоптав ногами перстень мій,

Послав мені прокляття

У лютім гніві... згубив мене

Згубив жорстокий брат мій!

Та я тебе любила,

Тебе лиш, Едгаре,

Люблю тебе й тепер, ах!

У серці тільки ти!

Едгаре любий, тобі клянуся

Завжди любила,

Люблю й тепер,

У серці тільки ти!

Аліса, Раймонд

О, Боже милий, Її прости!

Лючія

Ти думав - справді Артура?

Думав справді? Не вір їм!

О, не тікай! О, я молю!

О, не тікай! О, прости!

Хор

Боже милий, ти їй прости!

Уже їй досить кари!

Генрі

Нависли чорні хмари

Лючія

Молю, не тікай, Едгаре!

Ти по мені заплачеш,

Як у труні побачиш...

Там, в небесах, коханий,

Я буду ждати тебе...

Там лиш загоїть рани

Серце моє слабе...

Я жду тебе, знайду тебе,

На небі жду тебе!

Генрі, Раймод

Вічно за ці страждання

Буду картать себе!

Хор

Вбило тяжке страждання

Серце її слабе.

Лючія

Ти по мені заплачеш...

О, коханий, я жду тебе,

В раю знайду тебе!

СЦЕНА СЬОМА

Біля могил Равенсвудів. Ніч. Едгар.

Едгар

Предків моїх могили, я йду,
Останній з нещасливого роду -
Прийміть мене до себе!
Останки гніву у серці згасли;
Хай проб'є ці груди
Ворожий гострий меч!
Навіщо жити? Краще померти!
Цілий світ мені тепер пустеля,
Коли нема Лючії...
І досі ще горять в замку вогні.
Ах! Мало для бенкету їм ночі!
О, ти, невірна!
Я так страждаю,
Гину я із відчаю –
Ти там смієшся з мужем,
Ти радієш без краю...
Ти п'єш і веселишся,
Я помираю...
Вже скоро я впокоюся
В похмурій цій гробниці
І навіть не вдостоюся

Тужіння жалібниці, -
Ніхто у світі по мені
Плачі не лле смутні...
А ти, а ти, жорстока,
Що через тебе гину,
До урни одинокої
Забудь, забудь стежину,
Не смій мене тривожити
У тихім вічнім сні...
Забудь стежину,
Не смій тривожити
Мене у вічнім, у вічнім сні,
У вічнім сні, жорстокая,
Ти не тривож мене!

СЦЕНА ВОСЬМА

Хор

О, нещасна! Навік пропала!

Тут надії вже немає, немає... Сходу сонця ще діждала,

А заходу не діжде...

Едгар

Спів тужливий серце крає...

Хор

О, нещасна!

Едгар

Говоріть же, хто вмирає,
Хто вмирає, хто і де?

Хор

Це Лючія.

Едгар

Невже Лючія? Милий Боже!

Хор

О, нещасна!

Вже нема, нема надії...

Нещасливе це весілля

Довело до божевілля;

Безталанна вже конає,

Все про тебе споминає.

Едгар

Ах, Лючія... Горе!

Хор

Сходу сонця ще діждала,

А заходу не діжде...

Безталанна вже конає,

Зве того, кого кохає,

Вона все зве тебе!

(Чути подзвіння по душі)

Уже по ній ти чуєш?

Дзвони дзвонять...

Едгар

Ах! Ті дзвони тугу ронять...

Хай мене разом хоронять!

Хор

О, Боже!

Едгар

Ще востаннє подивиться,

А потім...

Хор

О, нещасний, схаменися,

Ах, які страшні слова!

ФІНАЛЬНА СЦЕНА

Раймонд

О, нещасний, стій, спинися,

Вже Лючія нежива!

Едгар

Лючія!

Раймонд

О, нещасний...

Едгар

Лючія нежива...

То вона вже...

Раймонд

На небі!

Едгар

Лючія нежива...

Хор

О, нещасний, о, нещасний!

Едгар

Ти вже линеш, ангел милий,

У небесні світлі висі;

Глянь на мене, подивися,

За тобою я іду...

Нас з тобою розлучили

На землі лихії люди,

Та розлуки більш не буде –

В небі я тебе знайду!

Я з тобою!

Раймонд

Він шалений.

Хор

Що ти робиш?

Едгар

Хочу вмерти!

Хор

Опам'ятайся!

Забудь біду! Ах!

Едгар

Ні, ні, ні!

(Підносить кинджал)

Раймонд

Що ти вдіяв, навіжений?

Гріх страшний!

Хор

Жах який!

Раймонд

Гріх великий, гріх страшенний.

Хор

Бідний, сам себе згубив, Бідний, загинув,

Бо вірно так любить умів!